

RIKOSASIOIDEN SOVITTELUN NEUVOTTELUKUNTA

TOIMINTASUUNNITELMA VUOSILLE 2011 -2012

Yleistä

Valtioneuvosto on vuonna 22.10.2009 tekemällään päätöksellä asettanut rikosasioiden sovittelun neuvottelukunnan toimikaudeksi 22.10.2009 – 21.10.2012. Rikosasioiden sovittelun neuvottelukunnasta säädetään laissa rikosasioiden ja eräiden riita-asioiden sovittelusta (1015/2005) sekä neuvottelukunnan kokoonpanosta asetuksessa rikosasioiden ja eräiden riita-asioiden sovittelusta (267/2006). Rikosten ja eräiden riita-asioiden sovittelua koskeva laki tuli voimaan 1.1.2006 ja sen toimeenpano alkoi 1.6.2006.

Neuvottelukunnan tehtävät

Neuvottelukunnan tavoitteena on edistää rikosasioiden sovittelun laaja-alaista kehittämistä. Asetuksen mukaan sen tehtävänä on:

- seurata ja arvioida sovittelun kehitystä ja tutkimusta sekä tehdä kehittämissuhteita
- edistää yhteistyötä sovittelussa eri hallinnonalojen, järjestöjen ja muiden tahojen kesken
- seurata ja edistää lain yhdenmukaisten soveltamiskäytäntöjen toteutumista
- tehdä sisällöllisiä linjauksia sovittelutoiminnan ohjeistamiseen
- seurata sovittelun kansainvälistä kehitystä ja osallistua sovittelua koskevaan kansainväliseen yhteistyöhön
- suorittaa sosiaali- ja terveysministeriön määräämät muut tehtävät neuvottelukunnan tavoitteen toteuttamiseksi.

Neuvottelukunnan toiminta

Neuvottelukunta kokoontuu noin neljä kertaa vuodessa. Lisäksi voidaan järjestää seminaareja eri yhteistyötahojen kanssa sekä tehdä vierailukäyntejä mm. alalla toimivien erityyppisten palveluntuottajien luokse.

Neuvottelukunnan osana toimii kaksi jaostoa, joilla molemmilla on puheenjohtajansa ja sihteerinsä. Työjaosto valmistelee neuvottelukunnan kokoukset ja niihin liittyvät asiat. Kansainvälisten asioiden jaoston tehtävänä on kansainvälisten asioiden seuraaminen, kansainväliseen yhteistyöhön osallistuminen, verkostojen edistäminen ja tiedottaminen mm. ulkomaisista tutkimuksista ja tapahtumista sekä kansainvälisten seminaarien järjestäminen.

Neuvottelukunta voi tuoda esiin hyviksi todettuja kokemuksia ja toimintatapoja viranomaisten ja palveluntuottajien toiminnasta ja yhteistyöstä ja tehdä aloitteita merkittävänä pitämistään asioista. Toimintavuosien 2011 -2012 aikana kiinnitetään erityisesti huomiota resurssien vahvistamiseen ja varmistamiseen, poliisin, syyttäjän ja käräjäoikeuden sovitteluun liittyvien toimintatapojen yhdenmukaistamiseen, lasten ja nuorten asemaan sovittelussa, vapaaehtoihin sovittelijoihin, koulutukseen ja tiedottamiseen, tutkimukseen sekä kansainvälisen yhteistyön tiivistämiseen.

Talous

Sovittelutoiminnan toteuttamiseen on vuosittain ollut käytettävissä 6.3 miljoonan euron määräraha. Sosiaali- ja terveysministeriö jakaa varat aluehallintovirastoille edelleen sovittelupalvelun tuottajille jaettavaksi.

Vuosien 2011 ja 2012 keskeiset painopistealueet

Resurssien vahvistaminen ja varmistaminen

Sovitteluun varattu määräraha on pysynyt samana vuodesta 2006 lähtien. Toiminnan vakiinnuttua ja tapausmäärien kasvaessa on kiinnitettävä huomiota siihen, että 6,3 miljoonaa euroa ei jatkossa tule riittämään toiminnan ylläpitämiseen ja kehittämiseen. Neuvottelukunta selvittää, missä määrin resurssien vahvistamista tarvitaan. Resursoimisessa tulee huomioida vapaaehtoisille maksettavat kulukorvaukset ja niiden tasotarkistukset.

Yhteistyö poliisi-, syyttäviviranomaisten ja käräjäoikeuksien kanssa

Neuvottelukunta pyrkii parantamaan ja tiivistämään valtakunnallisella tasolla yhteistyötä poliisi- ja syyttäviviranomaisten sekä käräjäoikeuksien kanssa. Riita-asioiden sovittelua koskeva lakimuutos ja siihen liittyvä riita-asiaa koskevan sopimuksen vahvistaminen tuomioistuimissa huomioidaan käräjäoikeuksiin liittyvässä yhteistyössä. Keskeisenä tehtävänä on yhdenmukaisten käytäntöjen luominen sovitteluun ohjaamisessa.

Lapset ja nuoret sovittelussa

Lasten ja nuorten asemaan sovittelussa kiinnitetään erityistä huomiota sovitteluun liittyvässä koulutuksessa ja THL:n hyvät käytännöt hankkeissa.

Vapaaehtoistoiminnan kehittäminen

Vuosi 2011 on eurooppalainen vapaaehtoistoiminnan vuosi. Neuvottelukunnan keskeisenä tehtävänä on kehittää sovittelutoimintaan liittyvää vapaaehtoistoimintaa eri keinoin. Huomiota kiinnitetään koulutuksiin, vapaaehtoisten hyvinvointiin, tiedottamiseen ja muihin tapoihin, joilla voidaan parantaa vapaaehtoisten asemaa, sekä antaa heille kannustusta ja tunnustusta. Samoin osallistutaan kansainväliseen yhteistyöhön vapaaehtoistoiminnan kehittämiseksi.

Koulutus ja tiedottaminen

Neuvottelukunta pyrkii edesauttamaan pitkäjännitteisen ja suunnitelmallisen koulutuksen toteutumista sekä vapaaehtoisille, että sovittelun ammattihenkilöstölle. Koulutuksen pääpainopisteet vuosina 2011 – 2012 ovat eri sovittelumenetelmien kehittämisessä sekä lasten ja nuorten huomioimisessa sovittelussa. Neuvottelukunta pyrkii toiminnallaan edistämään valtakunnallisen tiedottamisen ja viestinnän kehittämistä sovittelussa.

Tutkimuksen edistäminen

Sovittelutoimintaan liittyviä eri tutkimushankkeita on vireillä sekä valtakunnallisesti että kansainvälisesti. Neuvottelukunta seuraa ja pyrkii edistämään tutkimushankkeita sekä hankkeista tiedottamista sovittelussa toimijoille..

Kansainvälisen yhteistyön tiivistäminen

Neuvottelukunta osallistuu erityisesti pohjoismaiseen ja eurooppalaiseen yhteistyöhön sekä järjestää kansainvälisiä seminaareja. Neuvottelukunta tiedottaa ulkomaisista tutkimuksista mm. internet-sivujen kautta, edistää kansainvälisiä verkostoja ja kansainvälistä tutkimusta sekä järjestää mahdollisuuksien mukaan koulutusmatkoja. Rikoksen uhrin asemasta sovittelussa järjestetään pohjoismaainen seminaari syksyllä vuonna 2011 ja eurooppalainen seminaari kesällä vuonna 2012.